

2007. április 24., kedd

P6_TA(2007)0130

A jövőbeli bővítések és a kohéziós politika

Az Európai Parlament 2007. április 24-i állásfoglalása a jövőbeli bővítések következményeiről a kohéziós politika hatékonyságára (2006/2107(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság 2005. évi bővítési stratégiai dokumentumáról szóló 2006. március 16-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel a Bizottság „Bővítési stratégia és a főbb kihívások, 2006–2007” című, 2006. november 8-i közleményére (COM(2006)0649), amely mellékletében külön jelentést tartalmaz az EU új tagok felvételével kapcsolatos befogadóképességéről,
- tekintettel a bővítési stratégiáról és a 2006–2007 közötti fő kihívásokról szóló európai bizottsági közleményről szóló, 2006. december 13-i állásfoglalására ⁽²⁾,
- tekintettel az Európai Unió új tagállamok felvételével kapcsolatos befogadóképességének szempontjairól szóló 2006. december 13-i állásfoglalására ⁽³⁾,
- tekintettel a Bizottság 2006. május 3-i, „Bővítés két év elteltével – gazdasági siker” (COM(2006)0200) című közleményére,
- tekintettel „A tárgyalások megkezdése Törökországgal” című, 2005. szeptember 28-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
- tekintettel az Általános Ügyek és Külső Kapcsolatok Tanácsának a Horvátországgal való tárgyalások megkezdésére vonatkozó 2005. október 3-i következtetéseire ⁽⁵⁾,
- tekintettel a 2006. június 15–17-i Európai Tanács Elnökségének következtetéseire ⁽⁶⁾,
- tekintettel a „Törökország előrehaladása a csatlakozás felé vezető úton” című, 2006. szeptember 27-i állásfoglalására ⁽⁷⁾,
- tekintettel az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Bizottság között 2006. május 17-én létrejött, a költségvetési fegyelemről és a pénzgazdálkodás hatékonyságáról és eredményességéről szóló intézményközi megállapodásra ⁽⁸⁾,
- tekintettel a Bizottság gazdasági és társadalmi kohézióról szóló, 2004. február 18-i harmadik jelentésére (COM(2004)0107),
- tekintettel a Bizottság 2006. június 12-i, „A növekedési és foglalkoztatási stratégia és az európai kohéziós politika reformja – Negyedik helyzetjelentés a kohézióról” című közleményére (COM(2006)0281),
- tekintettel az 1993. június 21–22-i koppenhágai, valamint a 2004. december 16–17-i és 2006. december 14–15-i brüsszeli Európai Tanács következtetéseire,

⁽¹⁾ HL C 291. E, 2006.11.30., 402. o.

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2006)0568.

⁽³⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2006)0569.

⁽⁴⁾ HL C 227. E 2006.9.21., 163. o.

⁽⁵⁾ 12877/05, 2005.10.4.

⁽⁶⁾ 10633/1/06, 2006.6.17.

⁽⁷⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2006)0381.

⁽⁸⁾ HL C 139., 2006.6.14., 1. o.

2007. április 24., kedd

- tekintettel az EU-Szerződés 49. cikkére és az EK-Szerződés 158. cikkére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
 - tekintettel a Regionális Fejlesztési Bizottság jelentésére és a Költségvetési Bizottság véleményére (A6-0087/2007),
- A. mivel az EU-Szerződés 2. cikke szerint a szociális, gazdasági és területi kohézió az Európai Unió fontos célja, a polgárok számára pedig az európai szolidaritás látható jele;
- B. mivel az európai kohéziós politika jelentős sikereket ért el a szociális, gazdasági és területi kohézió megvalósítása terén, amint azt a 2006. júliusában kiadott 4. időközi jelentés is mutatja;
- C. mivel az EU korábbi bővítései az Európai Unióban mint egységes területen hozzájárultak a béke, a biztonság, a stabilitás, a demokrácia és a jog biztosításához, valamint a növekedéshez és a jóléthez, segítve ezáltal az EU gazdaságát versenyképesebbé és dinamikusabbá tenni, és mivel ezért mindezt a jövőbeni bővítésekre vonatkozó döntésekben is figyelembe kell venni;
- D. mivel mindemellett további jelentős erőfeszítésre lesz szükség a közép- és kelet-európai országok felzárkózásának eléréséhez, mivel ezek gazdasága a csatlakozásuk időpontjában gyengébb volt a korábbi bővítések során csatlakozott országokénál, és ezzel egy időben gyökeres politikai és gazdasági rendszer-váltást is meg kellett valósítaniuk,
- E. mivel a globalizáció következményei nehezítik a felzárkózás folyamatát, és új problémákat gerjesztenek a cégek elhelyezése tekintetében az egész EU számára;
- F. mivel a jól irányított kohéziós politika segíthet a régióknak a globalizáció bizonyos kihívásainak kezelésében;
- G. mivel az állami költségvetésekre nehezedő pénzügyi nyomás fokozódik; mivel számos tagállam megsérti a stabilitási kritériumokat; mivel a demokratikus fejlődés az állami költségvetéseket fokozottan igénybe fogja venni és megnehezíti a növekedést;
- H. mivel az EU-nak nyitott közösségnek kell maradnia, és a strukturális politikai kérdések nem gátolhatják a jövőbeni bővítést, a befogadóképességet a szükséges reformok útján kell biztosítani;
- I. mivel a Közösség 2005 októbere óta csatlakozási tárgyalásokat folytat Törökországgal és Horvátországgal, határidő megjelölése nélkül, az Európai Tanács pedig 2005 decemberében tagjelölti státuszt adott Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságnak; mivel a Nyugat-Balkán többi állama (Albánia, Bosznia-Hercegovina, Montenegró és Szerbia (beleértve Koszovót)) lehetséges tagjelölteknek számítanak; mivel a reformfolyamatokat a nevezett országok mindegyikében a strukturális politikai elemeket is tartalmazó előcsatlakozási programok támogatják;
- J. mivel Románia és Bulgária csatlakozásával egyedi szabályok léptek hatályba a strukturális alapokból való részesedés igénylésére, és e bővítésnek a strukturális politikára gyakorolt hatásait még nem határozták meg maradéktalanul;
- K. mivel az előcsatlakozási támogatásban részesülő valamennyi ország, valamint Románia és Bulgária maradéktalan figyelembe vétele a strukturális politika jelenleg hatályos rendjében további 150 milliárd EUR bevonását tenné szükségessé a jelen finanszírozási időszakban; mivel azonban ugyanakkor az előcsatlakozási támogatásban részesülő országok csatlakozása nem egyidejűleg fog történni;

2007. április 24., kedd

- L. mivel Románia és Bulgária csatlakozása a 25-tagú EU strukturális alapjaiból való támogatható területeket 9%-kal, illetve azok népességét 6%-kal növelte, az egy főre jutó GDP-jét pedig 5%-kal csökkentette; mivel Horvátország csatlakozása a 27-tagú EU területét 1,3%-kal, lakosságát 0,9%-kal növelné, az egy főre jutó GDP-jét pedig 0,6%-kal csökkentené; mivel Törökország csatlakozása a 27-tagú EU területét 18,3%-kal, lakosságát 14,7%-kal növelné, az egy főre jutó GDP-jét pedig 10,5%-kal csökkentené; mivel a többi nyugat-balkáni állam csatlakozása a 27-tagú EU területét 4,8%-kal, lakosságát 4%-kal növelné, az egy főre jutó GDP-jét pedig 3,5%-kal csökkentené;
- M. mivel sürgősen szükséges az Európai Unió intézményeinek olyan intézményi, pénzügyi és politikai reformja, amely megerősíti az EU befogadóképességét; mivel az Európai Unióhoz való csatlakozás teljes mértékben a koppenhágai kritériumoknak való megfeleléstől, és ennek következtében az I. preambulumbekezdésben említett országok demokratikus fejlődésétől függ;
- N. mivel egy 34 tagállamú Európai Unióban a jelenlegi szabályok szerint kiszámított ezen kiegészítő strukturális finanszírozásból mindössze 7% jutna Horvátországnak és 9,2% a Nyugat-Balkán többi, jelenleg előcsatlakozási támogatásban részesülő államának, miközben Törökország egyháromötödöt (63%) kapna;
- O. mivel a Nyugat-Balkán államainak egyenként való csatlakozása még a jelenlegi költségvetési keretek között sem járna statisztikai hatással a többi tagállam régióinak támogathatóságára, és csatlakozásuk a méretükből, népességükből és gazdasági fejlettségükből adódóan nem járna drámai pénzügyi hatással a jelenlegi uniós 27-ek kohéziós politikájára; mivel Horvátország, amellyel a tárgyalások a legelőrehaladottabb állapotban vannak, és amely társadalmi-gazdasági tekintetben már most fejlettebb néhány jelenlegi tagállamnál, a többi tagjelölt országgal összehasonlítva a legkisebb pénzügyi terhet jelentené a Közösség számára, tekintettel az ország méretére és gazdasági fejlettségére, és csatlakozása sem regionális, sem nemzeti szinten nem lenne statisztikai hatással a támogathatósági övezetekre, még a folyó költségvetési időszakban sem;
- P. mivel a jelenlegi szabályok és feltételek értelmében Törökország csatlakozása merőben új arányokat teremtene az EU kohéziós politikájában, amelyet még sohasem alkalmaztak ekkora méretű, ennyire alacsony gazdasági fejlettségű és ilyen nagymértékű regionális különbségekkel rendelkező ország esetében;
- Q. mivel a 2006. júniusi Európai Tanács Elnöksége következtetéseiben hangsúlyozza, hogy az Európai Uniónak az új tagok felvétele esetén képesnek kell maradnia az európai integráció lendületének fenntartására, és minden erőfeszítést meg kell tenni az Unió kohéziójának és hatékonyságának megővésére;
- R. mivel a Bizottság 2006. november 8-i közleményében felhívja a figyelmet arra, hogy a jövőbeni bővítések esetén azok uniós költségvetési kihatását előzetesen és részletesen elemezni kell, figyelembe véve a vonatkozó politikai területek, például a mezőgazdasági és a kohéziós politika jövőbeni fejlődését;
- S. mivel a regionális politikát mint az EU költségvetésének egyik legjelentősebb tételét az uniós költségvetési keretek 2008–2009-re tervezett felülvizsgálata keretében a hatékonysági kritériumok szempontjából is részletesen megvitatják;
- T. mivel a továbbra is bővülő Unióban a közösségi politikák hatékonyságára nagyobb szükség van, mint valaha, a kohéziós politika hatékonysága és kézzelfogható hozzáadott értéke nagymértékben függ a rendelkezésre álló költségvetési forrásoktól; mivel ebből következően kiemelt figyelmet kell fordítani a Közösség saját forrásrendszerének;
1. úgy ítéli meg, hogy az Európai Unió befogadóképessége különösen azt jelenti, hogy az Unió – a költségvetési realitások fényében – képes a területi, gazdasági és szociális kohézió célját követni; úgy ítéli meg tehát, hogy minden tagjelölt ország csatlakozásakor figyelembe kell venni, hogy az Unió képes-e az adott állam integrálására;
 2. úgy ítéli meg, hogy a sürgető reformok mindenekelőtt az EU költségvetésének felülvizsgálatát teszik szükségessé; ennek kapcsán meggyőződése, hogy összehasonlítást kell végezni a különböző főbb finanszírozási eszközök (Európai Regionális Fejlesztési Alap, Európai Szociális Alap, Kohéziós Alap, Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap) hatása között az EU 27-ek fejlődése alapján, és létrehozni a szükséges költségvetési eszközöket;

2007. április 24., kedd

3. úgy ítéli meg, hogy a jövőbeni bővítések nem vezethetnek ahhoz, hogy a statisztikai hatás miatt egyre több régió kikerüljön a jelenlegi 1. cél szerint kohéziós politika finanszírozás támogathatósági köréből anélkül, hogy a meglévő egyenlőtlenségek ténylegesen megszűntek volna;
4. hangsúlyozza, hogy hiteles és eredményes kohéziós politika nem valósítható meg az EU ráfordításainak az EU bruttó nemzeti jövedelmének 1,8%-ára való emelése nélkül, amint ezt a Parlament a „Politikai kihívások és költségvetési eszközök a kibővült Unióban 2007 és 2013 között” című 2005. június 8-i állásfoglalásában ⁽¹⁾ is megállapította;
5. sajnálja ezért, hogy a Bizottság 2006. november 8-i közleményében a bővítési stratégiáról nem nyújtja a jövőbeni bővítések pénzügyi következményeinek mélyre ható elemzését;
6. felszólítja a Bizottságot, hogy mutasson be részletes hatáselemzést annak érdekében, hogy Románia és Bulgária csatlakozásának a strukturális politikára gyakorolt minden hatását megfelelően fel lehessen mérni;
7. felszólítja továbbá a Bizottságot, hogy a küszöbön álló bővítésekkel kapcsolatban az egyes országokra vonatkozó külön számadatokkal konkrétan és rendszeres időközönként, az EPSON (European Spatial Planning Observation Network) adatbázisának és elemző eszközeinek felhasználásával számolja ki, hogy milyen régiópolitikai kiadások hárulhatnak az Európai Unióra a módosított és kibővült feltételek mellett, és milyen következményekre lehet számítani a régiók eddigi támogathatóságával kapcsolatban; úgy véli, hogy megfontolandó a különböző közösségi finanszírozási eszközök integrációjának fokozása;
8. úgy ítéli meg, hogy szükség van folyamatban levő tanulmányokra, amelyek alapjául a korábbi bővítések során nyert tapasztalatok szolgálnak, és kiterjednek azokra a társadalmi-gazdasági fejlesztésekre, amelyek bevezetésére a jelen tervezési időszakban kerül sor, az EU kohéziós politikájának jövőbeni finanszírozására vonatkozó forgatókönyvek kidolgozása érdekében;
9. hangsúlyozza a strukturális alapok felhasználásának mennyiségi és minőségi értékelésére vonatkozó nagyon szigorú megközelítés fontosságát, amely magában foglalja a hatékony kezelést és megfelelő ellenőrzést, hogy az európai polgárok érdekében optimalizálni lehessen az Unió kiadásainak költséghatékonyasági arányát a kohézió terén;
10. felszólítja a Bizottságot, hogy a soron következő, negyedik kohéziós jelentésében szenteljen egy fejezetet a jelenlegi kohéziós politika fenntarthatóságára vonatkozó álláspontjának és azon jövőbeni intézkedéseknek, amelyek – adott esetben – támogathatják a kohéziós politikát;
11. úgy ítéli meg, hogy az Unió forrásrendszerének jelenlegi állapotában nehezen lennének finanszírozhatóak a jövőbeni bővítések a jelenlegi kohéziós politikák hatékonyságának veszélyeztetése nélkül;
12. sürgeti a Bizottságot, hogy közleményben tegyen mihamarabb javaslatot egy, a kohéziós politikával kapcsolatos, fokozatosan megvalósítandó modellre, amely további differenciálást tesz lehetővé az előcsatlakozási támogatás és az európai kohéziós politika teljes jogú tagsága között, és a csatlakozó országok politikai haladása függvényében lehetővé teszi, hogy már Európai Uniói tagságukat megelőzően is hatékony regionális fejlesztési támogatásban részesüljenek;
13. különösen Törökország esetében lát sürgősnek egy olyan fokozatos tervet, amely jobban összpontosít bizonyos támogatási típusokra (az ágazati csoportosulásra, az igazgatás felépítésére, az egyenjogúságra) és a támogatási régiókra annak érdekében, hogy elkerülhető legyen az átgondolatlan pénzügyi belépési automatizmus, és pontosabb kohéziós és növekedési hatásokat célozzon meg;
14. kéri, hogy az előcsatlakozási támogatás értékelésére és reformjára 2010-től együttdöntési eljárás legyen alkalmazandó;
15. felszólítja a Bizottságot, hogy a „megerősített szomszédsági politikát” átfogóbban határozza meg és ennek keretében jobban gondolja át a strukturális támogatás eszközeit;
16. úgy véli, hogy a kohéziós politika eredményessége érdekében a jövőben elengedhetetlen a tagállamok saját felelősségének növelése;

⁽¹⁾ HL C 124. E, 2006.5.25., 373. o.

2007. április 24., kedd

17. javasolja, hogy jövőbeni kohéziós politikáról folytatott vita keretében az EU jobban használja ki a kölcsönfinanszírozás fellendítő hatását különösen azon országok és régiók vonatkozásában, amelyek már több éve részesülnek az EU finanszírozásból, a közösségi támogatások hatékonyságának növelése – de nem helyettesítése – érdekében;
18. úgy ítéli meg, hogy ebben az összefüggésben a kölcsön- és támogatási finanszírozásra vonatkozóan előnyösebb feltételeket kellene biztosítani az Európai Unió leghátrányosabb régiói számára;
19. felszólítja a Bizottságot, hogy a jövőbeni kohéziós politikára vonatkozóan dolgozzon ki a régiók tényleges szükségleteihez szorosabban igazodó javaslatokat, mivel azok a régiók, amelyek az EU alapjaiból 10, 20 vagy 30 éve részesülnek támogatásban, nyilvánvalóan eltérő fejlettségi szinten állnak azokhoz képest, akik még nem részesültek egyik alapból sem; úgy véli, hogy az európai kohéziós politika jövőbeni kihívásaira a nagyobb mértékű differenciálás lehet a válasz;
20. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy egyes régiókban az EU támogatások nem megfelelően igazodnak az ezekben a régiókban tapasztalható helyzethez, e régiók emiatt több éves költségvetési támogatás ellenére sem fejlődtek, ami azt jelenti, hogy a Közösség forrásait elpazarolták;
21. kéri, hogy a magánalapok nagyobb mértékben vegyenek részt társfinanszírozási forrásként a strukturális támogatásban, és a strukturális alapok projektjei és programjai magánszektorú társfinanszírozását jelentősen könnyítsék meg;
22. kéri, hogy a jövőbeni strukturális támogatást úgy alakítsák, hogy elkerüljék az áthelyezési hatásokat és azok EU-alapokból való finanszírozását; úgy ítéli meg, hogy a Bizottságnak a kohéziós politika keretében kritikusán meg kell vizsgálnia, hogy a cégeknek adott támogatás hogyan hat a vállalatok elhelyezésére vonatkozó döntéseire, tekintetbe véve a szóban forgó cégek méretét is;
23. megállapítja, hogy a kohéziós politika eredményessége összefügg a nemzeti gazdaságpolitikával, ezen belül pedig elsősorban a lisszaboni stratégiával kapcsolatos nemzeti cselekvési terveknek van hatásuk a kohéziós politika eredményességére;
24. sürgeti a Bizottságot annak biztosítására, hogy a regionális versenyképességre és a területi együttműködésre vonatkozó jövőbeni programok költségvetésében jobban összpontosítson a regionális gazdaság európai szintre emelésére és az európai jelentőségű infrastruktúrákra;
25. kéri, hogy a strukturális alapokat a jövőben nagyobb mértékben alkalmazzák a demográfiai változások és az azok következményeként jelentkező migráció hatásainak enyhítésére;
26. úgy ítéli meg, hogy a jövőben az Európai Szociális Alapot horizontális eszközként jobban igénybe kell venni, többek között a globalizáció szociális kihívásaival küzdő régiók támogatása, valamint a demográfiai változások hatásainak enyhítése érdekében;
27. hangsúlyozza, hogy a kohéziós politika eredményeit csak akkor lehet felülvizsgálni, ha a strukturális alapok kiosztása átlátható módon folyik és ezért kéri, hogy az Európai Unió állítson szigorú követelményeket a támogatási eszközök átláthatósága tekintetében;
28. keményebb szankciókat követel a támogatási pénzekkel való bizonyított visszaélések esetére, a pénzek visszaszerzéséhez pedig hatékony eljárást;
29. tudomásul veszi, hogy a korrupció elleni eredményes fellépés, valamint a strukturális alapok programjainak hatékony és átlátható megvalósítására képes igazgatási kapacitások felépítése az európai strukturális támogatások alapvető feltétele; kéri az ellenőrzési eszközök következetes és szigorú alkalmazását;
30. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az EU jelenlegi költségvetési keretszabályozásának 2008–2009-es felülvizsgálatának előkészítésekor vegyék figyelembe e megfontolásokat;
31. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a Régiók Bizottságának.